

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Literatura catalana del segle XX (2)
Codi	100678
Crèdits ECTS	6
Curs i període	1r curs, segon semestre
Horari	Dimarts i dijous, de 16.30 a 18.00
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Maria Campillo (grup 1) Francesc Foguet (grup 2)
Departament	Departament de Filologia Catalana
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B09/028 (Campillo) i B09-0044 (Foguet)
Telèfon	93 586 80 78 (Campillo) i 93 586 80 71 (Foguet)
e-mail	Maria.Campillo@uab.cat , Francesc.Foguet@uab.cat
Horari d'atenció	Per determinar

2. Equip docent

Nom professor/a	Jaume Aulet
Departament	Departament de Filologia Catalana
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B09/028
Telèfon	93 586 80 78
e-mail	Jaume.Aulet@uab.cat
Horari de tutories	Per determinar

3.- Prerequisits

Recomanem als estudiants que aprofitin les vacances per a llegir els clàssics catalans contemporanis.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura Literatura catalana segle XX (2) és obligatòria per als estudiants tant del grau d'Estudis de Llengua i Literatura Catalanes com dels graus combinats que inclouen aquests mateixos estudis. L'assignatura és quadrimestral, s'imparteix en el segon semestre i està estretament lligada amb la Literatura catalana del segle XX (1).

L'objectiu formatiu de l'assignatura és, d'entrada, que l'estudiant aprengui a llegir i escriure, i també que sàpiga contextualitzar els grans corrents de la literatura catalana del segle XX en relació amb les tradicions literàries universals. Així mateix, l'estudiant ha de conèixer-ne els autors i les obres més rellevants i ha de familiaritzar-se amb la bibliografia fonamental del període i amb les estratègies de lectura que li permetin elaborar un discurs crític.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències específiques	<p>CE1. Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en què s'inscriu.</p> <p>CE2. Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literaris a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental</p> <p>CE3. Valorar de manera argumentada i rigorosa les tendències principals, els autors i les obres més representatives de la literatura catalana de tots els temps.</p>
Resultats d'aprenentatge	<p>CE1.1. Adquirir coneixements sobre el context històric de la literatura catalana contemporània.</p> <p>CE2.1. Adquirir nocions bàsiques de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat.</p> <p>CE3.1. Elaborar textos crítics sobre les tendències, els autors i les obres més representatius de la literatura catalana contemporània.</p>
Competències específiques	<p>CE4. Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.</p> <p>CE5. Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.</p>
Resultats d'aprenentatge	<p>CE.4.1. Redactar assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana contemporània.</p> <p>CE5.1. Adquirir coneixements sobre els textos literaris des de bases filològiques i comparatistes.</p>
Competències Transversals	<p>CT1. Dominar l'expressió oral i escrita.</p> <p>CT2. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica.</p> <p>CT3. Treballar de manera autònoma o en equip responsablement.</p> <p>CT4. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fons documentals específiques.</p> <p>CT5. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.</p>

6.- Continguts de l'assignatura

1. La postguerra (1939-1959). La ruptura del franquisme i la represa cultural i literària. Periodització (1939-1946-1959). Descripció històrica i cultural.
  - 1.1. La poesia. Predomini i funció. L'adaptació de la poètica postsimbolista (Josep Carner, Carles Riba, J. V. Foix, Màrius Torres, Joan Vinyoli). La tradició d'avantguarda (Joan Brossa, Josep Palau i Fabre). "Realisme" i desmitificació (Pere Quart, Jordi Sarsanedas, Vicent Andrés Estellés, Miquel Martí i Pol). Poesia i mite (Salvador Espriu, Agustí Bartra).
  - 1.2. La narrativa. L'impacte de l'exili. La represa. Continuïtat i evolució dels models de preguerra (Carles Soldevila, Miquel Llor, Sebastià Juan Arbó). La incidència de l'exili: entre el realisme testimonial i el mite (Agustí Bartra, Vicenç Riera Llorca, Lluís Ferran de Pol, C. A. Jordana, Pere Calders). La novel·la catòlica (de Joan Sales a Blai Bonet). La narrativa fantàstica (Joan Perucho). El conte (Jordi Sarsanedas, Pere Calders).
  - 1.3. El teatre. Procés de represa. Teatre professional i teatre independent. La reformulació dels esquemes tradicionals (Josep M. de Sagarra, Joan Oliver). Vies d'experimentació (Manuel de Pedrolo i el teatre de l'absurd, Joan Brossa i la poesia escènica). El teatre de Salvador Espriu.
  - 1.4. L'assaig i la prosa no imaginativa: memorialisme, crònica periodística, etc. (Josep Pla, Gaziol).
2. El Realisme Històric (1959-1968) com a programa de transformacions i com a estètica. L'intent de configuració d'un moviment literari i les propostes alternatives. Descripció històrica i cultural.
  - 2.1. La poesia. Continuïtat i evolució dels models anteriors (Salvador Espriu i Pere Quart). Els diversos models de "realisme": de Francesc Vallverdú a Miquel Bauçà. El cas de Gabriel Ferrater.
  - 2.2. La narrativa. Els models de Llorenç Villalonga i Mercè Rodoreda. Les diverses utilitzacions del realisme: Manuel de Pedrolo, Baltasar Porcel, Josep M. Espinàs i M. Aurèlia Capmany.
  - 2.3. El teatre. Esforços institucionalitzadors des del teatre independent. Brecht i el "teatre èpic". Les propostes de Ricard Salvat, Feliu Formosa i Jaume Melendres.
  - 2.4. L'assaig i la prosa no imaginativa: Josep Pla i la revisió de la seva obra. Joan Fuster.

3. La dècada dels setanta i les derivacions posteriors. La “generació” dels 70 i els nous models literaris. Un nou intent d’institucionalització de la cultura.

3.1. La poesia. Varietat de poètiques. El concepte de “poesia de l’experiència” i les propostes de Narcís Comadira i Francesc Parcerisas. Una represa de la poètica postsimbolista (Pere Gimferrer). La recuperació de Miquel Martí i Pol. La diversitat posterior i el concepte de postmodernitat.

3.2. La narrativa. Les noves veus i la progressiva consolidació (Terenci Moix, Carme Riera, Jaume Cabré, Quim Monzó, Montserrat Roig). Referents històrics i novel·la de gènere (de Jaume Fuster a Jesús Moncada). Les darreres tendències.

3.3. El teatre. Entre l’espai escènic (Els Joglars, Comediants) i el text teatral (Josep M. Benet i Jornet, Jordi Teixidor, Rodolf Sirera). La via institucional, les estratègies comercials i les propostes alternatives: del Teatre Nacional a l’obrador de la Sala Beckett: Sergi Belbel, Jordi Galceran, Lluïsa Cunillé. Dagoll Dagom i els límits del teatre musical.

Temporalització aproximada [2012-2013]

Presentació
11 de febrer

1. La postguerra
13, 18, 20, 25 i 27 de febrer
4 de març
6 i 11 de març – *Cementiri de Sinera*

2. El realisme històric
13, 18 i 20 de març
3, 8, 10 i 15 d’abril
17 i 22 d’abril – *Da nuces pueris*
24 i 29 d’abril – *La plaça del Diamant*
6 i 8 de maig – *L’ombra de l’atzavara*

3. La dècada dels setanta i les derivacions posteriors
13, 15, 22, 27, 29 de maig
3 i 5 de juny – *Revolta de bruixes*

Prova escrita
19 de juny

Reavaluació
3 de juliol

7.- Metodologia docent i activitats formatives

L'assignatura es distribueix en sessions teòriques i seminaris de lectura. Les sessions teòriques amb tot els alumnes tenen un caràcter panoràmic i contextualitzador, i van acompanyades del comentari de textos teoricocrítics. Les sessions dedicades a la lectura se centren en l'anàlisi de les obres de lectura obligatòria i d'altres textos complementaris. Els estudiants disposen d'una llista de llibres i d'unes referències bibliogràfiques associades de lectura obligatòria.

8.- Avaluació

L'avaluació consistirà, d'una banda, en el seguiment i la tutorització dels comentaris de text que l'alumne farà durant el curs i, de l'altra, en una prova final sobre els continguts de l'assignatura.

L'estudiant ha de lliurar dos comentaris de text dels fragments proposats, que comptaran com a avaluació continuada.

Pel que fa a la reavaluació, només els estudiants que tinguin entre un 4 i un 5 podran acollir-s'hi.

En tots els tipus d'avaluació, es penalitzarà la còpia o el plagi amb un suspens immediat.

9- Bibliografia i enllaços web

A. Lectures obligatòries

1. Salvador ESPRIU, *Cementiri de Sinera* (1946), Barcelona, Edicions 62, 1996 («El Cangur Plus»). Hi ha reedicions.

Agustí ESPRIU I MALAGELADA, «Introducció a *Cementiri de Sinera*», pròleg a Salvador ESPRIU, *Cementiri de Sinera* (1946), Barcelona, Edicions 62, 1996, p. V- XL.

2. Gabriel FERRATER, *Da nuces pueris* (1960), Barcelona, Empúries, 1998 («Poesia», 18).

Pere BALLART, «Sobre les dues “maneres” de la poesia ferrateriana», *Revista del Centre de Lectura de Reus*, 6a època, núm. 33 (març 1997), p. 4-6.

3. Mercè RODOREDÀ, *La plaça del Diamant* (1962), Barcelona, Club Editor, 2007 («Biblioteca Mercè Rodoreda», 1).

Maria CAMPILLO, «*La plaça del Diamant*. El substrat històric en una narració de vida», *Els Marges*, núm. 70 (setembre de 2002), p. 5-23.

4. Pere CALDERS, *L'ombra de l'atzavara* (1964), Barcelona, Edicions 62, 1995 («El Cangur», 166).

Maria CAMPILLO, «Pere Calders», dins Joaquim MOLAS (dir.), *Història de la literatura catalana. Part moderna*, vol. XI, Barcelona, Ariel, 1988, p. 12-29.

5. Josep M. BENET I JORNET, *Revolta de bruixes* (1976), València, Tres i Quatre, 1994 («L'Estel. Tres i Quatre», 12).

Miquel M. GIBERT, «Aproximació al primer teatre de Josep M. Benet i Jornet», dins Enric GALLÉN, Miquel M. GIBERT, (eds.), *Josep M. Benet i Jornet i la fidelitat al teatre de text*, Vic / Barcelona, EUMO / Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona, 2001, p. 35-74.

B. Bibliografia

Glòria BORDONS, Jaume SUBIRANA (eds.), *Literatura catalana contemporània*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta / Proa, 1999.

Enric BOU (dir.), *Nou diccionari 62 de la literatura catalana*, Barcelona, Edicions 62, 2000.

Enric BOU (dir.), *Panorama crític de la literatura catalana. Volum VI – Segle XX. De la postguerra a l'actualitat*, Barcelona, Vicens Vives, 2009.

Àlex BROCH (dir.), *Diccionari de la literatura catalana*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2008.

Joan FUSTER, *Literatura catalana contemporània*, Barcelona, Curial, 1972.

Jordi CASTELLANOS (ed.), *Guia de literatura catalana contemporània*, Barcelona, Edicions 62, 1973.

DIVERSOS AUTORS, *Història de la literatura catalana*, 4 vols., Barcelona, Edicions 62 / Orbis, 1984.

- Albert MANENT, *La literatura catalana a l'exili*, 2a ed., Barcelona, Curial, 1989.
- Joaquim MOLAS (dir.), *Història de la literatura catalana. Part moderna*, vols. VIII. IX, X i XI, Barcelona, Ariel, 1986-1987.
- Josep M. LLOMPART, *La literatura moderna a les Balears*, Palma de Mallorca, Editorial Moll, 1964.
- Vicent SIMBOR, *Els fonaments de la literatura contemporània al País Valencià (1900-1939)*, Barcelona, Institut de Filologia Valenciana-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988.

C. Webgrafia

Traces. Bases de dades de llengua i literatura catalanes <http://traces.uab.cat/>
Altres recursos <http://www.traces.uab.es/tracesbd/altresrecursos/literatura.html>

